

ОБЩИНА РАДНЕВО

КМЕТ - 0417/ 8 20 72
Зам.КМЕТ - 0417/ 8 24 20
Зам.КМЕТ - 0417/ 8 33 12
Зам.КМЕТ - 0417/ 8 33 39
Секретар - 0417/ 8 27 13
факс - 0417/ 8 22 80
e-mail - obshtina@radnevo.net

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ
НА ХИВ/СПИН, СЕКСУАЛНО
ПРЕДАВАНИ ИНФЕКЦИИ И
ТУБЕРКУЛОЗА

2013 – 2015 г.

Общинската програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в Община Раднево (2013 – 2015) е разработена на базата на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции (2008-2015) и Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2012 – 2015 г.

Общинската програма е разработена от Местна обществена комисия, определена с Решение № 183 от 21.06.2012 г. на база анализ за ситуацията в община Раднево и приета на редовно заседание на МОК по Превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза, Протокол №2 от заседание на 31.01.2013 г.

Общинската програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в Община Раднево (2013 – 2015) е приета с Решение № 386 от 28.02.2013 г. от заседание на общински съвет Раднево, Протокол № 22

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Общинска програма е насочена към превенция на ХИВ/СПИН, сексуално-предаваните инфекции и туберкулозата в Община Раднево. Стратегическата рамка на документа съдържа основните принципи и насоки, както и разработени мерки на база на анализа на ситуацията и съобразно спецификата на община Раднево.

В света с ХИВ живеят над 33 млн. Хора, половината от които са жени. България се намира на кръстопътя на две епидемии с различна динамика и различни движещи се сили, като най-бързо епидемията се развива в Източна Европа и Централна Азия.

В България разпространението на ХИВ сред общото население е под средното ниво за страните от Европейския съюз. Въпреки това страната е изправена пред сериозно предизвикателство, свързано с възможността за бързо развитие на концентрирани епидемии сред някои от групите в най-висок риск. Успешното реализиране на общински, регионални и национални програми ще спомогне за недопускане на епидемия.

Преодоляване на очерталите се негативни тенденции в поведението на подрастващите и рисковите фактори би могло да доведе до позитивни резултати не само по отношение на превенцията на ХИВ/СПИН и СПИ, но и в сферата на репродуктивното здраве, както и на всички останали аспекти в профилактиката на хроничните не инфекциозни заболявания.

Туберкулозата е една от най- вредните болести, познати на човечеството. Въпреки постигнатите успехи в областта на инфекциозната патология през изминалото столетие, тя запазва своята значимост и все още представлява сериозна предизвикателство. Още през 1993 г. Световната здравна организация изразява тревогата си от тенденцията за нарастване на разпространението на туберкулозата и декларира: «Туберкулозата е глобална опасност, а в някои страни по света тя все още е извън контрол.»

Благодарение на усилията, предприети в изпълнение на Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2007 – 2011 г. и на Програмите, финансирани от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария, в България през последните години се наблюдава тенденция за бавно намаляване на заболяемостта – от 39,1 на 100 000 през 2006 г. до 30,0 на 100 000 през 2010 г.

Програмата предлага средносрочни мерки, които са разработени благодарение на добрата координация между заинтересованите страни. Разработената Програма е израз на ангажираността на община Раднево към представените проблеми.

II. ОЦЕНКА НА НУЖДИТЕ

Общинската Програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза има за цел да се осигури качествени и достъпни услуги в община Раднево, които ще допринесат за подобряването на качеството на живот, максималната самостоятелност, пълноценна реализация и грижа за общностите в риск, чрез създаване на условия за устойчиво сексуално здраве, превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза.

Програмата е разработена за идентифицираните целеви групи в общината, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. При планирането и предоставянето на услуги Общинската програма следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, и за правата на детето.

Главната цел на Програмата на община Раднево е да се запази **ниското ниво на разпространение на СПИ и ХИВ/СПИН и туберкулоза; да се намали рисковото поведение в общността и сред рисковите групи**, чрез ангажиране на максимално широк кръг заинтересовани страни на местно ниво посредством прилагане на национални програми на местно ниво и въвеждане на система от общински политики и практики.

Подцели:

Цел 1: По-добро качество и интензитет на превенцията на ХИВ/СПИН, СПИ и Туберкулоза сред младите хора в и извън училищна среда.

Мерки:

1. Повишаване на информираността за СПИН, СПИ и туберкулоза у млади хора на възраст 10– 14 години и 15 – 19 години, отпадналите от училище, младежи с рисково поведение.
2. Въвличане на НПО и граждански ресурс в инициативи и програми за превенция.
3. Повишаване на координацията между отделните заинтересовани институции на местно ниво.
4. Насърчаване на разнообразни социални, културни, спортни и граждански инициативи в живота на подрастващите и младите хора.
5. Повишаване на обществена чуваемост и по-широко информационно поле чрез съвместна работа с медиите.
6. Повишаване качеството на информацията на местно ниво – измерване на нивото на знания у целевите групи, наблюдение на уязвимите групи.
7. Популяризиране използването на предпазни средства /презервативи/ чрез по-широка достъпност и насърчаване използването им, посредством намаляване на финансовите, социални и културни бариери спрямо тях.
8. Осигуряване участието на ученици, млади хора и техните родители в планиране и осъществяване на училищната, институционална и общинска политики за промоция на здравето.
9. Развиване чувствителността и оказване съдействие на най-уязвимите членове и групи в младежката общност, чрез подходящи програми, организации, служби и услуги.
10. Ограничаване разпространението на ХИВ/СПИН, СПИ, Туберкулоза и намаляване уязвимостта на младите хора от ромската общност, чрез подпомагане на личностното им развитие; укрепване на ресурсите на ромската общност за повишаване качеството им на живот за адаптация и социална интеграция.

Цел 2: Създаване и надграждане на знания и умения за сексуално здраве и ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза

Мерки:

1. Разширяване мрежата от обучители в училищата - повишаване броя на обучените педагогически и здравни кадри.
2. Създаване на СИП-ове по здравно образование в училищата.
3. Стимулиране на НПО сектора за работа по посока здравно образование извън училищата.
4. Ограничаване и отказ от индивидуалните и групови рискови поведения: рисково сексуално поведение, интравенозна употреба на наркотици.
5. Ограничаване разпространението на ХИВ/СПИН, СПИ и намаляване уязвимостта на младите хора, предлагащи платени сексуални услуги /момичета и момчета от общността, които проституират /.

Цел 3: По-добро качество и равнопоставен достъп на социални групи до здравни услуги

Мерки:

1. Предлагање на достъпни и адекватни услуги в отговор на специфичните потребности на различните социални групи.
2. Обучение на професионалисти – социални работници, медицински специалисти от здравни кабинети в детски заведения и училища, учители в умения да предават на приемлив език посланията, свързани с профилактиката на ХИВ, СПИ и Туберкулоза и да оказват подкрепа за позитивна промяна на поведението и нагласите в общността.

НАСОКИ НА ПРОГРАМАТА:

Промоцията и превенцията на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза да бъдат сред основните приоритети на общинската администрация и местните “заинтересовани” страни.

- Програмата да е обезпечена с финансови и човешки ресурси.
- Програмата да е насочена приоритетно към най-уязвимите групи в обществото и да използва ефективни икономически и мотивационни стимули за реализиране на промяната.
- Община Раднево да поеме отговорността за повишаване нивото на здравното, социалното и сексуално образование в училищата за формиране на необходимите знания и умения в тази област сред подрастващите.
- Обединяване на усилията на местна власт, здравни и образователни институции, неправителствени организации, граждани, медии за издигане ролята и значението на здравното обучение и социализация на целевите групи.

За постигане на целта и подцелите се прилага интегрирания подход, който включва обединяването на усилията на всички организации, както и постигането на пълен синхрон и координация .

При разработването на Програмата са спазени следните принципи и подходи на планиране:

- ✚ Адекватност на мерките, основани на анализ на местните условия и отчитащи потребностите на целевите групи;
- ✚ Интегриран подход при решаването на проблемите на целевите рискови групи
- ✚ Гъвкавост- Програмата е отворена към допълнителни дейности , съобразени с настъпилите промени в ситуацията;
- ✚ Партньорство при планирането , реализацията и мониторирането на Програмата с участие на всички заинтересовани страни – местни, регионални, ведомства и организации;
- ✚ Координираност на дейностите по превенция на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза;

Програмата на община Раднево е разработена на база на следните стратегически документи :

- ✚ Глобални цели на хилядолетието за развитие /2000-2015 г./ - приети с Декларация на ООН. Цел 6 - “Борба с ХИВ/СПИН, туберкулоза,малария и други болести”;
- ✚ Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България за периода 2008-2015 г.. Финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН , туберкулоза и малария
- ✚ Национална здравна стратегия 2008 - 2013 г.
- ✚ Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2012 – 2015 г.
- ✚ Национална стратегия за борба с наркотиците 2009 – 2013 г. и План за действие към нея.
- ✚ Национална стратегия за интеграция на ромите 2012 – 2020 г. План за действие към нея.

ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА:

В обхвата на институционалната рамка за реализация на Общинската програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в община Раднево се включват органите и институциите на държавния и граждански сектор.

На Местно ниво:

- Община Раднево;
- Общински съвет – Раднево;
- Местна обществена комисия по превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза;
- Общности модератори от Център за развитие на общността – Раднево;
- БЧК и БМЧК;
- Лечебни заведения;
- МКБППМН, ДПС при РУП;

- Общински учебни заведения;
- Отдел „Закрила на детето”, Дирекция „Социално подпомагане”
- Училищни настоятелства;
- Ученически съвети,
- Медии;

На Регионално ниво:

- Регионална здравна инспекция /РЗИ/;
- Координационен офис на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН” на МЗ;
- Регионален инспекторат по образование /РИО/;
- Регионална дирекция за социално подпомагане;
- РДВР Стара Загора;
- СНЦ „Свят без граници”;
- Лечебни заведения;

На Национално ниво:

- Министерство на Здравеопазването - Програма “Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”;
- Министерство на Здравеопазването - Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България за периода 2012 – 2015 г.;
- Министерство на Образованието, младежта и науката;
- Специализирани структури по администрирането на програми, финансирани от структурните фондове на ЕС и други източници.

ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Програмата е насочена към цялото население на общината, но специфичните целеви групи са:

- *Подрастващи млади хора, изложени на риск;*
- *Инжекционно употребяващи наркотици;*
- *Лица от ромската общност, изложени на най-голям риск (млади хора, инжекционно употребяващи наркотици, МСМ, проституиращи, лица изтърпели наказание лишаване от свобода и мобилни хора);*
- *Проституиращи мъже и жени;*
- *Хора, живеещи с ХИВ/СПИН;*

ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ И ЗАДАЧИ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

I. Превенция на ХИВ, СПИ и туберкулоза сред групите с най-висок риск.

Община Раднево, Регионална здравна инспекция

II. Увеличаване на обхвата на доброволно консултиране и изследване за ХИВ чрез мрежа от ниско прагови услуги с фокус върху групите в най-голям риск.

Община Раднево, РЗИ, КАБКИС

III. Намаляване на уязвимостта към ХИВ на хората от ромската общност, които са в най-голям риск (15-25 г.) чрез увеличаване на обхвата на групата с услуги за превенция и насочване, базирани в общността.

Здравен медиатор, СНЦ „Свят без граници”

IV. Намаляване на уязвимостта към ХИВ на млади хора в най-голям риск (10-19г.) чрез увеличаване на услугите и програмите, насочени към младите хора.

Община Раднево, БМЧК, Младежки екип

V. Ограничаване разпространението на туберкулозата и групите в риск.

Община Раднево, СНЦ „Свят без граници”

VI. Повишаване на осведомеността на широката общественост

Община Раднево, Местни медии

По определение на СЗО „Здравето е състояние на пълно физическо, психическо и социално благополучие, а не само отсъствие на болест или недъг „Според концепцията за социологическата структура на обществото”.

Основните детерминанти на здравето могат да бъдат разделени в две групи, които непрекъснато си влияят.

Фактори на ниво общественото здраве и фактори на ниво индивидуално здраве.

Общественото здраве се определя от икономически фактори, социални и обществени фактори, комуникации, околна среда.

Индивидуалното здраве се определя от фактори свързани със семейната среда, професионално- трудовата среда, общественото битовата среда и дейността на здравната сфера от една страна , а от друга от генетични фактори, физическо здраве, психическо здраве и социално здраве.

Епидемиологични данни и тенденции за ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в страната и Старозагорски регион

По данни на Министерството на здравеопазването към 2011 г. в България са регистрирани общо 1 438 ХИВ - позитивни лица. Според епидемиологични модели на СЗО и Програмата на ООН по ХИВ/СПИН обаче реалният брой на хората, живеещи с ХИВ в страната ни, е оценен на близо 4 хиляди души. Броят на новорегистрираните ХИВ позитивни от началото на 2011 г. е 166 лица. Разпределението по пол сочи 132 мъже и 34 жени. 38% (или 63 лица) от новорегистрираните с ХИВ през тази година са млади хора на възраст между 17-29 години. Очертава се тенденция на повишаване на новооткритите случаи във възрастовата група 40-49 години: от 10.4%(17 лица) през 2010 г. до 18.6% (31 лица) през 2011 г.

Според пътя на предаване на инфекцията и през тази година се очертават две особено уязвими групи – приблизително 34% (56 лица) от новорегистрираните през 2011 г. са инжекционно употребяващи наркотици и 26% (43 лица) са мъже, които имат сексуални контакти с мъже. Приблизително 60% от ново-регистрациите случаи са открити благодарение на дейността на Кабинетите за анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН (КАБКИС) и неправителствените организации подполучатели на средства от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария. Най-много случаи на ХИВ-позитивни лица за 2011 г. са регистрирани в София град – 72 и в регионите на Пловдив – 27 Варна – 12 и Пазарджик – 11.

Заболеемостта от ХИВ/СПИН в област Стара Загора, по данни на ЦКВЗ ЕООД Стара Загора са следните:

Към 2011г. са регистрирани общо 31 ХИВ позитивни лица, от които 18 мъже и 13 жени. От тях 4 са починали. 4 са от групата МСМ. Възрастовата граница е между 20- 47 г., като по-големия брой е от 20- 30г.

Разпределението по региони е както следва :

- Стара Загора- 13
- Чирпан- 7
- Казанлък- 6
- Други - 5

През 2011г. има 4 новооткрити случая.

Само за първите четири месеца на 2012 г. на територията на Старозагорска област са регистрирани 29 случая на СПИ.

Нараства броя на регистрираните случаи на сифилис – 10 за първите четири месеца на 2012 г. при 3 за същия период на миналата година.

Същата тенденция се отчита и при случаите на хламидиални инфекции – регистрирани 4 случая при 2 за същия период на миналата година.

Засегнати са предимно млади хора в активна възраст:

- 34,5 % от заболелите са във възрастова група 25-29 г.;
- 31,0% са във възрастова група 20-24 г.;
- 20,7 % са от 30-34 г.;

По данни на РЗИ Стара Загора обхваща на консултираните и изследвани за ХИВ/ СПИН и СПИ от КАБКИС в годините се повишава интензивно :

През 2011 г. са преминали 3 792 клиента, от които:

- 2 184 са изследваните лица в кабинета;
- 399 са изследваните лица, лишени от свобода;

- 366 са изследваните лица по време на кампании;
- 843 са изследваните са изследваните при изнасяне на кабинета на друг терен;

За първите 4 месеца в Кабинета за анонимно и безплатно изследване за СПИН са извършени общо 848 изследвания. Повечето от изследваните са жени 68% и 32% мъже.

На територията на община Раднево за 2012 г. са извършени 41 изследвания за СПИН на пациенти от ДПБ – Раднево и 23 лица от гр. Раднево.

За Намаляване на уязвимостта към ХИВ, СПИ, хепатит В и С на хората от ромската общност, които са в най-голям риск за 2012 г. са изследвани 61 лица със съдействието на СНЦ „Свят без граници”.

Туберкулоза

Общият брой на заболели от туберкулоза през 2011 г. за област Стара Загора е 64, при 69 за 2010 г.

Налице е тенденция за намаляване броя на заболелите от белодробна туберкулоза – 1,1 пъти по-малко.

Най-честата форма на белодробна туберкулоза е инфилтративно-пневмоничната. Следващо място по честота заема туберкулозния плеврит. Формите на извънбелодробна туберкулоза са с най-рядка клинична изява. За 2011 г. са регистрирани само два случая – туберкулоза на перикарда, при нула за 2010 г.

В Старозагорски регион за 2011 г. туберкулозно болни са открити в 7 общини, като с най- висока заболяемост е община Николаево – 61, 98^{0/0000}, следват общините: Павел баня – 54,41^{0/0000} и Раднево – 45,54^{0/0000}.

По данни на СБАЛПФЗ Стара Загора, регистрираните случаи за община Раднево са 5, от които 3 в гр. Раднево и по един в селата Трояново и Любеново.

За периода 01.01.2012 г до 30.09.2012 г. на територията на община Раднево са регистрирани общо 7 заболели от туберкулоза, като двама от тях са пациенти на ДПБ»Д-р Георги Кисъов» - Раднево.

Териториалното разпределение показва, 42,9% (3) от заболелите са от град Раднево, а останалите 57,1% са от селата Любеново – 2, Трояново – 1, Свободен – 1.

Засегнати възрастови групи съответно:

- 20-29 – 2 (28,6%);
- 30-39 – 1(14,3%);
- 50-59 – 2 (28,6%);
- Над 60 – 2(28,6%);

57,1% от заболелите са мъже и 42,9% - жени.

При всички се касае за белодробна форма на туберкулоза, като от тях 71,4% са с инфилтративно-пневмонична форма на белодробната туберкулоза, а при 28,6% - фиброзно-кавернозна туберкулоза.

Важен показател, характеризиращ туберкулозната ендемия е бацилоотделянето. Броят на болните с бацилоотделяне е 5 или 71,4 от всички регистрирани случаи.

През 2012 г. със съдействието на НПО «Свят без граници» бе направена проба манту на 72 лица от кв. Кантона. При отчитането се установиха 9 положителни проби. В СБАЛПФЗ ЕООД Стара Загора е направена рентгенова снимка и кръвни изследвания, които доказаха латентна форма на туберкулоза. Към момента се провежда лечение на тези лица в домашни условия. Здравният медиатор ежесечно им доставя предписаните лекарства.

За посочения период няма заболели от туберкулоза деца.

Рисковите групи и интервенционни дейности сред тях:

Млади хора

Младите хора остават в центъра на епидемията от ХИВ според темпа на инфектиране и уязвимост, и според влиянието, което оказва заболяването върху тях. Тази група е една от най-уязвимите по отношение на ХИВ/СПИН и СПИ, тъй като са във възраст, в която така важните умения за общуване, осъществяване на избор и поемане на отговорност са в недостатъчна степен развити. Този факт поражда увеличаването на рисковото сексуално поведение и едновременно с това понижаването на долната възрастова граница на участниците. Въпреки, че младите хора днес са израснали в свят, повлиян от тази епидемия, много от тях не притежават необходимите познания за това как могат да се предпазят от вируса. Образователният сектор е ключов за превенцията на ХИВ сред младите хора и предоставянето на здравно и сексуално образование играе основна роля. Промотирането на здравословен начин на живот трябва да започне в по-ранна възраст чрез подходящи за конкретния етап на развитие методи и език, за да формира отговорно сексуално поведение.

Заболеваемостта от туберкулоза в тази рискова група е по-ниска. Разпределението по пол на всички регистрирани случаи показва съотношение 2:1 между мъже и жени. Положително е, че през анализирания период няма заболели от туберкулоза деца.

В Община Раднево, по статистически данни от Дирекция „АПИО” към Община Раднево, броят на населението (по настоящ адрес) е 21 531. От тях 1 450 са младите хора от 7 до 17 години в град Раднево, а 672 - в селата.

На територията на община Раднево се намират 1 държавно и 6 общински училища, от които 3 основни училища са в селата – Сърнево, Коларово и Трояново. Броят на учениците в тях е 1775.

В град Раднево има изграден и Център за настаняване от семеен тип. В ЦНСТ живеят 15 момчета и момичета, на възраст от три до единадесет години. Всичките деца посещават училище и детска градини.

По информация от МКБППМН през 2011 г. са разгледани 26 дела на младежи, а за първото шестмесечие на 2012 г. са 10. Постъпилите сигнали в МК са за кражби, агресивно поведение, повреждане на чужда движима вещ и отнемане на МПС.

За нуждите на Програмата и планирането на дейностите за превенция ХИВ, СПИ и туберкулоза сред младите хора условно разделяме целевата група на две подгрупи – *на деца и млади хора, посещаващи училище и работещи*, и *на млади хора в риск* (отпаднали от училище, с противообществени прояви, настанени в услуги резидентен тип, подрастващи роми (и от други етнически малцинства), безработни младежи, употребяващи наркотици, проституиращи млади хора).

За намаляването и предотвратяването на рисковото сексуално поведение на младите хора и зависимостта от психоактивни вещества, за предпазване от заразяване с туберкулоза, работи общината с неправителствени организации в гр. Раднево и гр. Стара Загора.

Анализът на данните очертава следните проблеми и неблагоприятни тенденции:

Образование:

- Неравномерно разпределение на учениците в училищата. Наличие на маломерни и слети паралелки в училищата в селата. Формиране на паралелки с минимален брой ученици.
- Отпаднали от образователната система ученици от прогимназиален етап от училища, в които обучаващите се са от ромски произход.
- Все още остава сериозен проблемът с учениците, които имат повече от пет неизвинени отсъствия, чийто родители са санкционирани по Закона за семейните помощи за деца и Закона за социално подпомагане. През 2012 г. са спрени помощите за един месец на 85 семейства за 94 деца, а за 2011 г. семействата са 47 - 48 деца;

Важен аспект в разработването на Програмата и при определянето на профила на младите хора в общината е и оценяването им като **трудов ресурс**.

Общият брой на регистрираните безработни от община Раднево, обслужвани от ДБТ към 31.12.2012 г. е **867**.

При икономически активно население **8 793** души равнището на безработица към 31.12.2012 г. е **9.86** на сто. Безработицата за община Раднево за анализирания дванадесетмесечие се движи в следните граници:

Равнище на безработица по месеци (в %)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Раднево	8,92	9,27	9,34	9,18	9,17	9,46	9,89	9,64	8,81	9,50	9,96	9,86

От таблицата е видно, че равнището на безработица за община Раднево нараства. То е под средното за страната (м. декември 11,4).

Най – голям е дялът на безработните с основно образование и с начално и по-ниско образование.

Полово - възрастовата структура на входящия поток от безработни през първото шестмесечие на 2012 г. в сравнение със същото шестмесечие на 2011 г. се характеризира със следните промени:

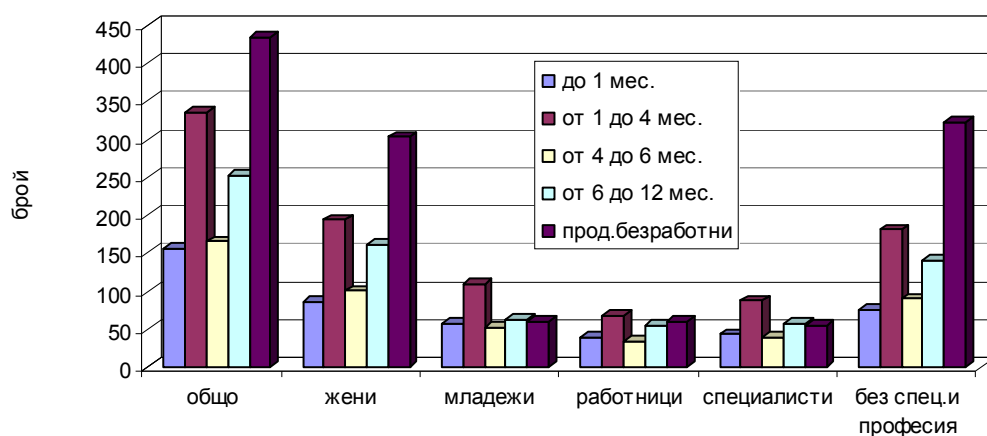
- дялът на новорегистрираните младежи (лицата до 29 год.) в общата съвкупност нараства от 30,48 на сто на 36,51 на сто;
- жените и младежите до 29 год. възраст са преобладаваща част от продължително безработните;

Тенденцията е към увеличаване процента на безработните млади хора в община Раднево.

Сравнителният анализ на безработните по продължителност на регистрацията и възраст показва, че дялът на младежите е най - висок в групата с продължителност на регистрацията до 1 месец - 36,79 на сто от регистрираните в групата.

В професионално - квалификационната структура на безработните лица дялът на продължително безработните е значителен във всички групи , представени на следващата диаграма , като най – висок - 39,80 на сто е при тези без специалност и професия.

Продължителност на регистрацията, пол, възраст и квалификация

Нивото на предлаганата на пазара на труда работна сила зависи от образователната и професионалната подготовка на регистрираните безработни.

Здравеопазване:

Според условна класификация на СЗО системата на здравеопазване е с 8 – 10% значение за здравето.

- община Раднево разполага с добра осигуреност и развита здравна мрежа за оказване на първична, специализирана медицинска и първична дентална помощ и болнична помощ.
- Все още е недостатъчен обемът на промотивните и профилактични дейности на ОПЛ и липсва специфичен инструментариум за оценка на тяхната ефективност.
- Не е добра координацията между извънболничната (първична и специализирана) и болничната помощ, което затруднява приемствеността в наблюдението и лечението на болните.
- Липсва отделение за пациенти със завършило активно лечение (за долекуване и рехабилитация и др.);

Демографските процеси, заболяемостта и физическото развитие са трите основни групи показатели за оценка на здравето на населението. **Изводи и основни демографски проблеми:**

- 1. Общите демографски тенденции в община Раднево са идентични с тези за страната като цяло - ниска раждаемост, висока обща смъртност, отрицателен естествен прираст. Тези процеси са по-изразени в селата.**
- 2. Населението в областта намалява. Променя се възрастовата структура с намаляване делът на детското население и увеличаване делът на населението над 65 години. Тези процеси са по-изразени в селата.**
- 3. В структурата на смъртността по причини водещо място заемат социално-значими заболявания – сърдечно-съдови и онкологични.**

Негативни тенденции

- ✚ Повишаване на безработицата за сметка на лицата с по-нисък образователен статус;
- ✚ Само в едно училище има часове по свободно избираема подготовка „Здравно образование“;
- ✚ Повишаване на безработицата сред младите хора, като по-висок е делът на безработните жени;

Позитивни тенденции

- ✚ Наличие на СНЦ „Свят без граници“, БЧК, БМЧК, обучения по превенция на ХИВ/СПИН на принципа „Връстници обучават връстници“, провеждане на обучителни АНТИСПИН кампании и др;
- ✚ Наличие на програми и проекти на МТСП с цел преодоляване на безработицата, мерки от Закона за насърчаване на заетостта, Оперативна програма развитие на човешките ресурси;
- ✚ Повишава се бр. на изследваните в КАБКИС и изследваните за туберкулоза. Изключителен принос, за което имат проведените информационни кампании, изнесените КАБКИС и работа на терен на здравния медиатор, съвместно със СНЦ „Свят без граници“;
- ✚ Наличие на здравен медиатор;
- ✚ Наличие на медицински специалисти във всички детски заведения и училища;

Ромска общност

Ромската общност е най-уязвима по отношение на здравните и социалните проблеми в община Раднево. Това се дължи на редица социално-икономически и етно-културни фактори.

Сдружение „Свят без граници“, което възниква като студентска инициатива през 1999г. е подизпълнител на Компонент 5 „Превенция на ХИВ/СПИН в ромска общност“ на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ от март 2004г. Работи и по Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата по Компонент 5 „Подобряване откриването на случаи и успеха на лечението на туберкулозата в ромска общност“ и Компонент 4 „Подобряване достъпа до превенция и лечение на

туберкулозата за групите във висок риск: бежанци и лица, търсещи убежище, младежи в риск, интравенозни наркомани, лица с алкохолна зависимост”. От официалната регистрация на организацията през 2000 година сдружението реализира инициативи, кампании, проекти и програми за подобряване достъп до различни услуги- здравни, социални и други.

От 2009 г. община Раднево си партнира със СНЦ „Свят без граници”. Това увеличи обхвата на предоставяните услуги и работата на терен, особено в кв. Кантона.

Реално постигнатите дейности през последните четири години са в посока на повишаване на обхванатите и обслужени клиенти (постоянни и нови), предоставените здравно образователни материали и презервативи , придружаване до здравни заведения и институции, доброволно консултиране и изследване за ХИВ, хепатит, сифилис и туберкулоза(54лица), групова работа сред общността, организиране и провеждане на АНТИСПИН кампании.

Отчитайки необходимостта от здравен медиатор, общината осигури средства от общинския бюджет за обучение на 1 лице от ромски произход, което да посредничи в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги на ромската общност, участие в превенция на изоставянето, консултиране на целевата група по проблемите на семейното планиране и репродуктивно здраве, ежемесечно доставя предписаните лекарства на лицата с латентна туберкулоза, участва в различни мероприятия и кампании за промоция на здравето. От м. април 2012 г. в община Раднево има назначен здравен медиатор.

По проект „Насърчаване на социалното включване на младите хора в уязвимите селски общности” от 2012 г. в община Раднево функционира Център за развитие на общността. В него работят двама модератори, които са избрани от местната общност. Центърът е изграден и функционира в тясно сътрудничество и с подкрепата на местната власт и различни институции на местно и регионално ниво. В ЦРО се предоставя широка рамка от услуги, базирани в ромската общност с акцент върху младите хора: като професионално ориентиране, трудово посредничество, организиране на събития, дискусии в общността и други въпроси, разпространение на информация, организиране на младите хора, за предоставяне на подкрепа за жертвите на насилие и др. В същото време центърът играе решаваща роля за подпомагане на развитието и самоорганизация на местните общности, тъй като това се възприема като ключът към активно участие и социално включване.

Естествен резултат от реализираните съвместни дейности в **дългосрочна перспектива** е активизиране на общността като цяло за справяне с различни проблеми.

Създаването на ефективно действаща мрежа от партниращи организации и институции, ангажирани със здравните и социални проблеми на общността, подобрява настоящето положение в 3 насоки:

- ✚ Осигурява бърза, навременна и адекватна услуга на здравните и социални потребности и дефицити на хората в общността;
- ✚ Улеснява достъпа до изследвания за ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза. Така изработва модели на лишено от риск здравно поведение;
- ✚ Индивидуалното поведение на ромите е съобразено с приетите за добри и правилни модели и стандарти в общността. За да не бъдат отхвърлени веднага като “лоши” предложените отвън модели, е необходимо съществуващите от векове традиции да бъдат изучени и осмислени от самите роми. Програмата предлага среда и дейности самите роми да извършат това. Резултатите от подобна дейност правят достъпни съграждащата и адаптивна страна на ромските традиции и култура за останалата част от голямото общество;

Малцинствените етнически групи често притежават множество демографски и социално-икономически характеристики, които ги правят особено уязвими за ХИВ,

СПИ, Туберкулоза и които ги възпират да търсят помощ от официалните здравни заведения. Тези фактори водят до необходимостта от създаването на специфични здравни програми като израз на допълнителна грижа за общността. Много често не знаенето на език и неграмотността са бариера за получаване на сексуално образование. Нещо повече, много малцинствени етнически групи представляват групи с висок процент млади хора, сред които е широко разпространена безработицата, и то особено сред жените.

Инициативите, свързани с промоция на сексуално здраве и Туберкулозата търсят подходящи начини за предоставяне на информация, така че да е разбираема за етническата общност. Това включва различни методи като работа на терен в общността по темите, обучение от връстници, разработване на културно адаптирани образователни материали и др. Освен информирането изключително важен е достъпът до местата за консултиране и лечение.

Целевата група се характеризира с различна степен на криминогенност, рискови сексуални практики, проституиращи, бивши затворници, висока бедност и маргинализация, липсващи здравно – осигурителни вноски. Представители са на ромския и турския етнос.

Негативни характеристики

- нисък социален статус
- високо ниво на безработица
- ниско ниво на здравни знания
- нисък образователен статус
- криминогенност
- рискови сексуални практики
- висок дял на здравно-неосигурените лица.

Позитивни предпоставки

- Работа на терен на здравния медиатор и СНЦ ”Свят без граници”
- Консултиране и обхващане с изследвания лица от общността

ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

УПРАВЛЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ХИВ/СПИН, СПИ И ТУБЕРКУЛОЗА В ОБЩИНА РАДНЕВО (2013 – 2015)

За постигане на целите и приоритетите на Общинската програма се спазват принципите на съгласуваност, координация, укрепване на междусекторното партньорство и гражданско участие в процеса на планиране и изпълнение. Необходимо е да се изградят работещи информационни канали, които да осигурят възможност за пряка комуникация, обмен на информация и задълбочаване на партньорството. Наблюдението и контролът ще осигуряват бази за сравнение, обобщение и търсената ефективност на планиране. Добрите резултати от наблюдението и контрола ще засилят влиянието на местната власт, институции, НПО, граждани в процеса на формиране и осъществяване на ефективни и социално ориентирани местни политики за превенция ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза.

ПРАВОМОЩИЯ НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – Раднево

Законът за местното самоуправление и местната администрация и Законът за регионалното развитие регламентират правомощията на Общинския съвет да обсъди и приеме **Общинската програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в Община Раднево (2013 – 2015)**, както и да одобрява докладите по нейното изпълнение, по предложение на Кмета на Общината.

КМЕТ

Кметът на Община Раднево инициира изготвянето на Общинската програма и Плана за нейното приложение. Ръководи, контролира дейностите по изпълнение на Програмата и приема годишен доклад за нейното изпълнение. Общинската програма и Плана за нейното приложение се обвързва с общинския бюджет, съобразено с национални и регионални програми и проекти. В частта на Плана за приложение на Програмата са описани кои институции са отговорни за осъществяването на отделни мерки по него.

ПЛАНИРАНЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ

Общинската програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в община Раднево (2013 – 2015) е документ, отразяващ особеностите, значимите проблеми и приоритетните направления в областта на превенцията на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза. С оглед на потребността Програмата да е непрекъснато действащ документ е съществено необходимо да отговаря адекватно на обществените потребности и да съобразява динамиката на настъпващите промени.

В този смисъл Програмата остава отворена за възможности за внасяне на корективи в нейното съдържание.

Работен план на Общинска програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, сексуално предавани инфекции и туберкулоза

Цели и дейности	Изпълнител	Срок	Резултати
Цел 1: Поддържане на ниското ниво на разпространение на ХИВ, СПИ и туберкулоза. Намалване на рисковото сексуално поведение чрез превенция сред подрастващите и младите хора (10-24 г.) в Община Раднево.			
Мярка 1: Поддържане на устойчива и съвременна информационна среда и подходящи условия, адекватни на потребностите и специфичните особености на подрастващите и младите хора в и извън училище.			
Дейност 1: Подкрепа за Младежки инициативи в областта на промоцията на здраве, сексуално здравно образование и превенция на ХИВ/СПИН и СПИ, нежелана бременност и туберкулоза.	Община, РЗИ, РИО ,	2013-2015	Развитие на училищна политика за сексуално здраве и превенция на рисковото поведение по отношение на ХИВ сред младите хора и предпазване от туберкулоза в поне 50% от училищата
Дейност 2: Развитие на подхода „Връстници обучават връстници” – комуникация за промяна на рисковото поведение чрез подготовка и ангажиране на млади хора като обучители на други млади хора.	Община, РЗИ, РИО, НПО	2013-2015	Повишаване броя на ученици и млади хора, обучени за обучители по “връстников подход” и увеличаване броя на проведените обучения.
Дейност 3: Обучения за развитие на уменията за превенция и за формиране на лична грижа за собственото здраве и сексуално поведение - обучения чрез участие в информационно-образователни кампании, в младежки инициативи за и от младежи, в разработване и разпространение на информационни материали.	Община, РЗИ, РИО, Младежки екип ОбКБМЧК, Център за развитие на общността	2013-2015	Повишаване броя на ученици и млади хора, обучени за обучители по “връстников подход” и увеличаване броя на проведените обучения.
Дейност 4: Промяна на нагласите на подрастващите и младежите в риск чрез изграждане на специфичен подход при комуникацията и информирането им за прилагане на нерисково сексуално поведение и промоция на здравословен начин на живот (сред младежи от ромска общност и други етноси, сред млади	Община, РЗИ, НПО, МКБППМН, МОК, Център за развитие на общността	2013-2015	Повишаване капацитета на общността в решаване на здравни проблеми чрез: а) системно

хора, отпаднали от училище, проституиращи, употребяващи наркотични вещества) – разпознаване на местата, предпочитани от целевата група и „работа на терен”, превантивна дейност на представителите от МОК и възпитателите от МКБППМН.			обучение на обучители на връстници; б) повишаване на знанията и уменията за опазване на здравето в различни групи от общността – младежи и родители; в) повишаване на информираността за здравето и здравните служби сред широк кръг от населението;
Мярка 2: Поддържане на устойчивата мрежа за предлагане на услуги за подрастващите и младите хора във връзка с превенцията на риска			
Дейност 1: Обособяване на здравни клубове в училищата за сексуално здравно образование.	Община, Училища, Мед. специалисти в здравни кабинети	2013-2015	Осигурени средства за достигане до по-широка младежка аудитория
Дейност 2: Използване на наличния капацитет от обучените кадри – учители, педагогически съветници, медицински специалисти, млади хора от училищата, от НПО, за превенция на рисковите сексуални практики сред целевата група – устойчиво и системно ангажиране.	МОК, РЗИ, Община, РИО, НПО, МКБППМН	2013-2015	Осигуряване устойчива подкрепяща среда за младежите чрез разширяване дейността на съществуващите и създаване на нови училищни здравни клубове
Дейност 3: Осигуряване на безплатни информационни материали и презервативи за училищата и за „работещите на терен” специалисти и доброволци – по време на провеждане на концерти, обучения и кампании.	МОК, РЗИ, Община, РИО, НПО, МКБППМН	2013-2015	Брой изготвени и предоставени материали
Дейност 4: Запазване възможността на младите хора за безплатно тестване за ХИВ, сифилис, хепатит В и С на територията на Община Раднево, като се осигуряват периодично и мобилни кабинети (КАБКИС) на места с концентрация на младежи в риск (села, ромски общности,).	Община, РЗИ	2013-2015	Брой тествани млади хора
Дейност 5: Насърчаване на нагласи и поведения за избягване на рисковото сексуално поведение и използването на презервативи чрез социална подкрепа от връстници и значими възрастни .	МОК, Община, НПО, Център за развитие на общността	2013-2015	Увеличаване възможностите за достъп до презервативи на младите хора.
Мярка 3: Поддържане на устойчива подкрепяща среда чрез реализиране на съвместни инициативи между общинските структури, държавните институции, НПО и общността по проблемите – промоция на здраве и безрисково сексуално поведение на подрастващите и младите хора в Община			

Общинската програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в Община Раднево (2013 – 2015)

Раднево.			
<i>Дейност 1:</i> Ангажиране и осигуряване на координация между всички заинтересовани страни при планиране и осъществяване на инициативи за повишаване на информираността на младите хора и формиране на отговорно отношение към собственото здраве и на социално отговорно поведение към хората, живеещи с ХИВ/СПИН.	МОК, РЗИ, Община, НПО, МКБППМН Център за развитие на общността	2013-2015	Планиране на конкретни дейности и кампании
<i>Дейност 2:</i> Привличане на медиите като партньори при провеждане на информационни кампании, с цел достигане на информация до различни слоеве на обществото и до младежите.	Община, МОК, медии	2013-2015	Брой организирани и проведени кампании, брой публикувани статии и материали.
<i>Дейност 3:</i> Ангажиране на родителската общност в превенцията на рисковото сексуално поведение и промоцията на здраве сред подрастващите и младите хора – „Училище за родители” – подкрепа на родителите в тяхната роля като възпитатели по сексуалните въпроси и подходи за насърчаване на родителската подкрепа за сексуално образование в училище.	МОК, РЗИ, Община, РИО, НПО, МКБППМН, Център за развитие на общността	2012-2015	Проучване на нагласите на родителите и изготвяне на програма за създаване на „Училище за родители”
Цел 2: Ограничаване на търсенето и предлагането на наркотични вещества. Предотвратяване на рисковете свързани с използване на общи игли и спринцовки и промяна в нагласите и поведението на фокусната група.			
<i>Дейност 1:</i> Осъществяване на здравнообразователни дейности и консултативна помощ сред рисковата група с цел превенция на ХИВ/СПИН, хепатит В и хепатит С и свързаните рискови поведения с подкрепа на специалисти от ДПБ”Д-р Г. Кисъв”.	Община, НПО и донорски програми	2013-2015	Разширяване на възможностите за включване в програми за намаляване на вредите за употребяващите инжекционно наркотици
<i>Дейност 2:</i> Ранна интервенция при деца и млади хора с проблемна употреба на наркотици. / регистрирани в ДПС/РУ и МКБППМН.	ДПС към РУ и Община	2013-2015	Нарастване броя на обхванатите млади хора от групата
<i>Дейност 3:</i> Увеличаване на обхвата и честотата на услугите по доброволно консултиране и изследване за ХИВ сред представителите на групата.	Община, РЗИ, НПО	2013-2015	Нарастване броя на обхванатите деца и млади хора от групата
Цел 3: Увеличаване обхвата на групата с превантивни интервенции, целящи повишаване здравните знания, промяна в нагласите, осъзнаване на риска за здравето и усвояване на умения за безрисково сексуално поведение.	РЗИ, Община, РИО , МОК, НПО, МКБППМН	2013-2015	Здравно-информационни кампании и обучения
Марка 1: Интервенции към ромската общност		2013-2015	
<i>Дейност 1:</i> Регулярни срещи по теми свързани с основните рискови фактори – предпоставка за ХИВ/СПИН, СПИ, хепатит В и хепатит С и свързаните рискови поведения, съобразени със спецификата на ромската общност.	РЗИ, Община, МОК, НПО, МКБППМН	2013-2015	Брой срещи
<i>Дейност 2:</i> Разширяване на обхвата на системата за мотивиране на консултиране и за доброволно изследване за ХИВ.	РЗИ, Община, НПО	2013-2015	Брой консултирани и изследвани лица
<i>Дейност 3:</i> Привличане на ромски лидери, представители на църквата и	НПО, Община	2013-2015	Създаване на устойчива среда за

продължаване на практиката на успешно партньорство между институциите и НПО организации, работещи сред ромската общност			партньорство между всички заинтересовани институции и организации, на координирани съвместни действия с дългосрочна перспектива и трайни резултати от реализирането на инициативи
<i>Дейност 4:</i> Подобряване на достъпа до услуги свързани с превенция на ХИВ/СПИН, СПИ чрез изнесени КАБКИС.	Община,РЗИ, НПО	2013-2015	Брой проведени изследвания
<i>Дейност 5:</i> Включване на здравния медиатор в тематични обучения с цел поддържане на добро професионално ниво и въвеждане на институциите в спецификата на традициите в ромската общност	Община, НПО	2013-2015	Брой участия в обучения
<i>Дейност 6:</i> Провеждане на здравно-информационни кампании и обучения	Община, НПО	2013-2015	Увеличаване на броя Здравно-информационни кампании и обучения
<i>Цел 4: Ограничаване на разпространението на туберкулоза и групите в риск</i>			
<i>Дейност 1:</i> Повишаване обхвата на ромското население с имунизации по Националния имунизационен календар – Манту и БЦЖ	ОПЛ, медицински специалисти в здравни кабинети, здравен медиатор, Център за развитие на общността	2013-2015	Проведени информационни родителски срещи в детски заведения и училища. Проведени информационни срещи с ОПЛ.
<i>Дейност 2:</i> Подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на прегледи с рентген или флуорограф, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза	Община, НПО, здравен медиатор	2013-2015	Обхванати с профилактичен преглед 80 здравнонеосигурени лица. Брой и процент лица от ромска общност, обхванати със скрининг за риска от туберкулоза, които получават медицински преглед чрез микроскопско изследване, рентгенологичен преглед и туберкулинов кожен тест. Брой пациенти с туберкулоза от ромска общност с директно наблюдавано лечение в

Общинската програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН, СПИ и туберкулоза в Община Раднево (2013 – 2015)

			продължителната фаза или с латентна туберкулозна инфекция, които получават подкрепа от ключови сътрудници
Дейност 3: Провеждане на здравно-информационни кампании по случай Световния ден за борба с туберкулоза – 24 март.	Община, Медицински специалисти в здравни кабинети, здравен медиатор, Център за развитие на общността	2013-2015	Проведени минимум 10 мероприятия.